

राज्यघटना : महत्वाचे अनुच्छेद नकाशा

अनु. १ ते ४ : संघ व त्यांचे क्षेत्र — राज्यांची स्थापना/पुनर्रचना

अनु. ५ ते ११ : नागरिकत्व (नागरिकत्व कायदा — १९५५)

अनु. ३६ ते ५१ : मार्गदर्शक तत्त्वे — भाग ४, आयर्लंडकडून घेतली

अनु. ५१A : मूलभूत कर्तव्ये — ४२व्या दुरुस्तीने (१९७६); आज ११ आहेत

अनु. ५२ : भारताचा राष्ट्रपती; अनु. ७४ : मंत्रिपरिषदेचा सल्ला

अनु. ७६ : महान्यायवादी — भारत सरकारचा प्रथम कायदा अधिकारी

अनु. ७९ : संसद = राष्ट्रपती + लोकसभा + राज्यसभा

अनु. ८० : राज्यसभा — कमाल २५० सदस्य (१२ मनोनीत); कधीही विसर्जित नाही

अनु. ११० : धनविधेयक — फक्त लोकसभेत मांडता येते

अनु. २८० : वित्त आयोग — दर पाच वर्षांनी राष्ट्रपती नेमतात

अनु. ३५२ : राष्ट्रीय आपत्कालीन घोषणा; अनु. ३५६ : राष्ट्रपती राजवट

अनु. ३६८ : घटनादुरुस्तीची प्रक्रिया — दोन्ही सभागृहांत विशेष बहुमत

ट्रिक : ३२ = हक्क-रक्षक । ३५२ = आपत्काल । ३६८ = दुरुस्ती । २८० = पैसा-आयोग

— Knikvira Digital । हस्तलिखित वही-नोट्स भाग २, पान १

English : Subject-Verb Agreement TOP-१०

- १) Each / Every / Everyone / Either / Neither → वाक्ये एकवचन क्रियापद: Each boy has a pen.
- २) Two subjects joined by 'and' → plural verb: Ram and Shyam are friends.
- ३) 'as well as / along with' आल्यास: verb पहिल्या subject प्रमाणे: The captain, along with his team, was present.
- ४) Neither...nor / Either...or: verb जवळच्या subject प्रमाणे: Neither the teacher nor the students were ready.
- ५) Collective nouns (team, committee) → सामान्यतः singular: The committee has decided.
- ६) A number of + plural noun → plural; The number of... → singular: The number of students is rising.
- ७) News, physics, mathematics, politics → singular: The news is good.
- ८) Scissors, trousers, spectacles → plural: My scissors are sharp.
- ९) Money/Time/Distance एकूण म्हणून → singular: Fifty rupees is enough.
- १०) Here/There सुरुवातीला → verb नंतरच्या subject प्रमाणे: Here come the boys.

ट्रिक : "A number = are, The number = is" — ही जोडी परीक्षेत दरसाल विचारलेली आहे.

— Knikvira Digital | हस्तलिखित वही-नोट्स भाग २, पान ९

बुद्धिमत्ता : भाग २ (सादृश्य, रक्तसंबंध, दिशा)

सादृश्य ($A:B :: C:?$) — पहिल्या जोडीचा संबंध ओळखा; तोच दुसऱ्या जोडीला लावा

उदा. पाय : चालणे :: डोळा : ? → डोळा काय करतो? = पाहणे (दृष्टी)

रक्तसंबंध — भाचा = बहिणीचा मुलगा; पुतण्या = भावाचा मुलगा

मावशी = आईची बहीण; मामा = आईचा भाऊ — कुटुंब-वृक्ष आधी काढा!

प्रश्नात '...चा/ची' जितके वेळा तितक्या पायऱ्या मांडून उत्तर शोधा

दिशा-अंतर : पूर्वकडे तोंड → डावा हात = उत्तर, उजवा = दक्षिण

पश्चिमेकडे तोंड → डावा हात = दक्षिण, उजवा = उत्तर (उलट!)

घड्याळ युक्ती : प्रत्येक तासात 30° ; काटा दर मिनिटाला 6° फिरतो

समोरासमोर दिशांमधील कोन = 180° ; दोन्ही काटे जुळले तर कोन = 0°

वयगणितात आधी समीकरणे मांडा; नंतरच उत्तर मोजा — घाई नको!

ट्रिक : दिशा प्रश्नात शेवटची मांडणी कागदावरच करा; डोळ्यांनी नको!

— Knikvira Digital । हस्तलिखित वही-नोट्स भाग २, पान १३